

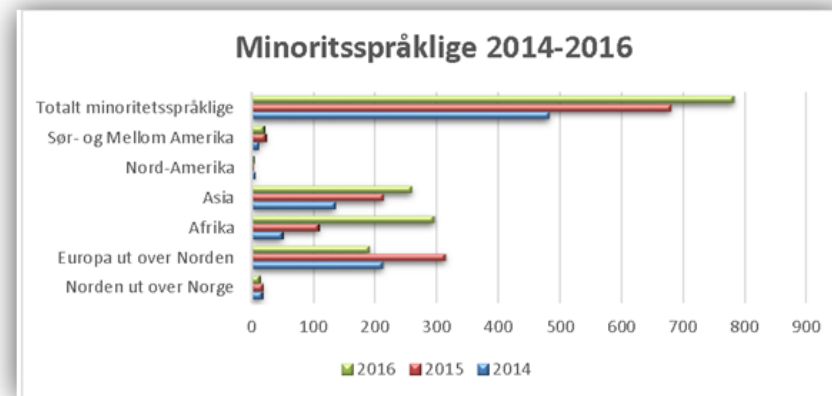
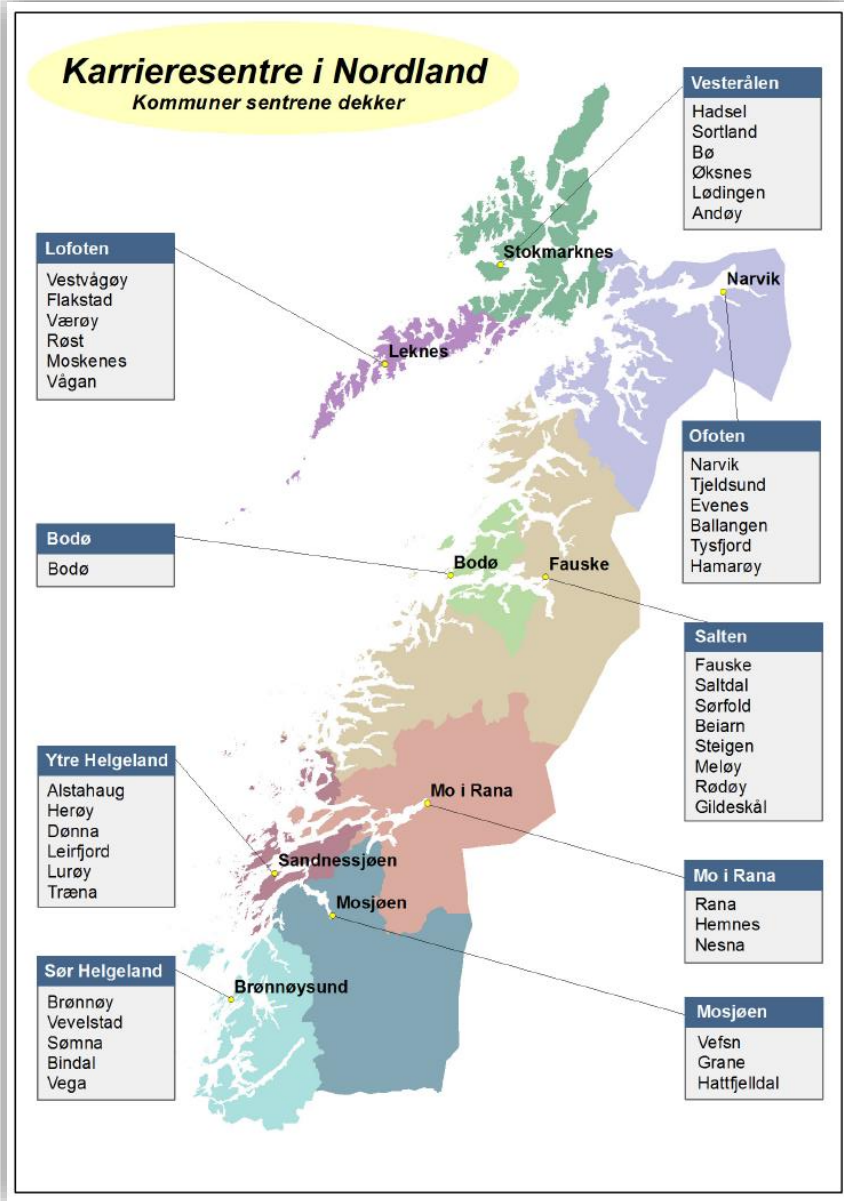
Karriereveiledning av minoritetsspråklige i jobbsjansen. Å ta riktige valg tidlig

<https://blogg.hioa.no/tverrprofesjonellveiledning/files/2015/04/Prikken.png>

2016

- 3156 individer var til veiledning
 - 783 av disse var minoritetsspråklige
- 5739 enkeltveiledninger

Nasjonalitet	2014	2015	2016
Norden ut over Norge	17	18	13
Europa ut over Norden	213	315	191
Afrika	50	109	296
Asia	135	214	260
Nord-Amerika	5	2	3
Sør- og Mellom Amerika	11	23	20
Totalt minoritetsspråklige	483	681	783

Noen av Karrieresenterets oppgaver

Individuell eller gruppevis karriereveiledning om:

- Jobb eller utdanning
 - Grunnskole og Videregående opplæring for voksne
 - Fagbrev
 - Generell studiekompetanse
 - Realkompetansevurdering
 - Avgjøre rett til videregående opplæring for voksne
 - Basisferdigheter: lese/skrive/regne/ikt
 - Jobbsøking

- Rettigheter og plikter i arbeids- og studentliv.

- Aktuelle veier for godkjenning av utenlandsk utdanning
 - Helsedirektoratet
 - Samordna Opptak
 - NOKUT
 - UDIR
 - etc.

- Realitetsorientering

Faglig ressurs, støttespiller og samarbeidspartner:

- Ressurscenter for Grunnskole og Videregående skole
- NAV
- Flyktningetjeneste
- Voksenopplæring
- **Tverrfaglig samarbeid – særdeles viktig!**

Noen erfaringer

- Karriereveiledning - tidlig i prosessen.
 - Dette er en lang prosess, som krever tid.
- Bruk av tolk
- Ytterpunkt man møter
 - Jobbet mye eller aldri jobbet
 - Tatt lang utdanning eller aldri gått på skole
- Tillit
 - Det første møtet – særdeles viktig
- Spør! Og spør igjen!
 - «Hva har du forstått?»
 - «Kan du si meg hva du har skjønt?»
- Kvinnen = Familien
- Sjekk bakgrunnen. Igjen og igjen.
 - Les «mellom linjene».
 - Kvinne fra Eritra – ingen arbeidserfaring overhodet – snakket om en måne.

TEGNING: ØRJAN JENSEN

Andre tilstede i samtalen

Erfaringer forts.

- Vær tydelig
- Vær deg selv bevisst!
 - Du tolker, analyserer og antar - alt ut fra eget ståsted enten du vil eller ikke.
- Ikke vær redd for å være direkte
 - «Nå må du høre hva jeg sier»
- Gjenta, gjenta og gjenta
- Hvordan kommuniserer du?

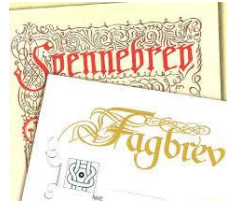
«dreier du det
til litt penere
bokmålsnorsk»

«Rein
heilspækka
dialækt»

Erfaringer forts.

- Skriv «to-do»-lister
- Oppfølgingsmøter er et «MÅ»
- Er du observant på ditt eget kroppsspråk
 - kan du lese Shahirs kroppsspråk på samme måte som Malins kroppsspråk?
- Videovisning av yrkeskategorier
- Gruppeveiledning
- Jobpics
- Bruk bilder for å forklare

Eksempel

Gode
norskkunnskaper

Mange elever
må slutte

Uten gode
norskkunnskaper

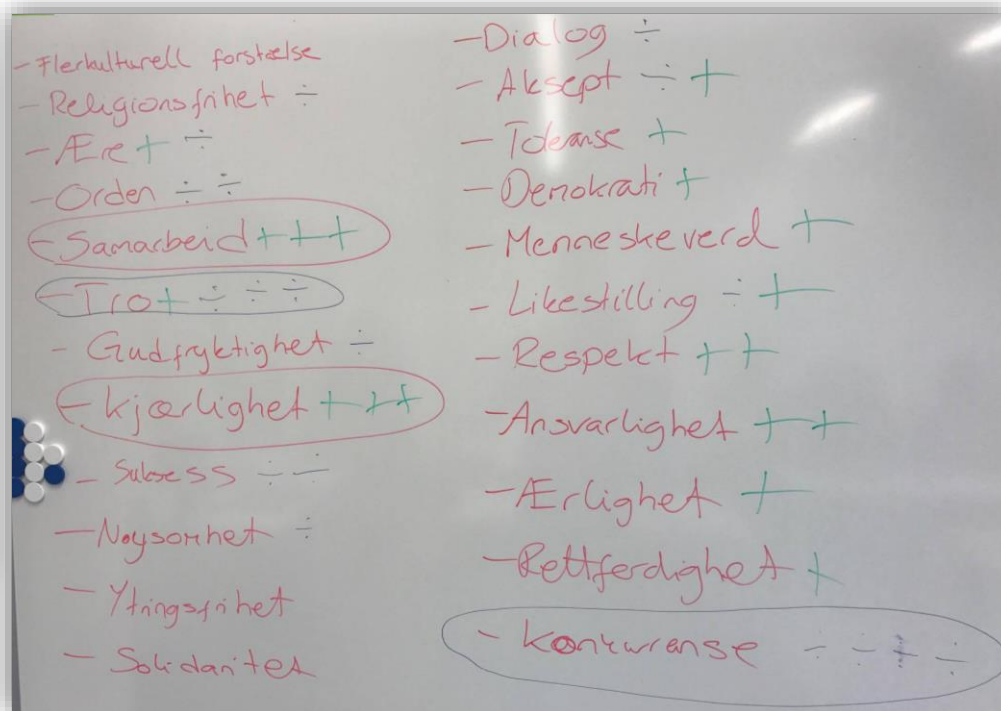
Gode
norskkunnskaper

Med gode
norskkunnskaper

Fine oppgaver å bruke i arbeidet

Oppgave: Jobb sammen to og to, plukk ut de 5 viktigste og de 5 minst viktige verdiene.

- Flerkulturell forståelse	- Dialog
- Religionsfrihet	- Aksept
- Ære	- Toleranse
- Orden	- Demokrati
- Samarbeid	- Menneskeverd
- Tro	- Likestilling
- Gudfryktighet	- Respekt
- Kjærlighet	- Ansvarlighet
- Suksess	- Ærlighet
- Nøysomhet	- Rettferdighet
- Ytringsfrihet	- Konkurrans
- Solidaritet	

11. Shahisa har fått tilbud om praksisplass hos Rema 1000. Hun føler at hun ikke kan gjøre det siden hun skal selge og håndtere alkohol og svinekjøtt. Dette er mot hennes religiøse tro.

- Hva skal shahisa gjøre?

15. Shahisa skal snart begynne i en renholdsjobb. Men hun er bekymret. Hun har hørt at hun ikke får gå med lange skjørt i denne jobben. Sjefen har sagt at skjørtet vil være i veien for vaskingen.

- Hva kan shahisa gjøre i dette tilfellet?

Valg

**Karrierevalg, ikke en individuell vei, men
veien til et levebrød?**

**Når veisøker vil at du tar
avgjørelsen**

**Statusyrker/
«de-har-hørt-yrker»**

Lønn

«Kunsten å velge»

Sheena Iyengar

UTDANNING.NO
Offentlig og kvalitetssikret

Søk

For veiledere | a a a

SENTER
FOR IKT I
UTDANNINGEN

Finn din utdanning ▾ Finn ditt yrke ▾ Inspirasjon og verktøy ▾

veilederforum - for deg som veileder om utdanning og karriere

Tema > 24 minutters innføring i kunsten å velge >

24 minutters innføring i kunsten å velge

Når oppleves et valg som godt? Er det alltid best å ta sine egne valg? Og hvilken valgprosess leder til best prestasjoner i etterkant? Sheena Iyengars forskning viser at svarene varierer ut i fra kulturell kontekst.

*ted choice seems more
e in theory than in practice. ”*

*etter where we're from and
ur narrative is, we all have a
ibility to open ourselves up to a
ray of what choice can do, and
can represent. ”*

Livsvarige forpliktelse for sin familie vs. det vestliges individuelle verdisyn.

Hva skjer da når personer med et annet menneskesyn må flytte til et vestlig land?

Heiko Junge Scanpix <https://ndla.no/en/node/81739>

Ikke alle kan jobbe i/med

Rengjøring

Sykehjem

Barnehage

- Begrensninger de setter selv
 - Klær, svinekjøtt, alkohol, faste tidspunkt for å be, språk etc.
 - Still spørsmålet; «ønsker du»
- Begrensninger som settes av andre
 - Familie, Imam, Klær, svinekjøtt, alkohol, faste tidspunkt for å be, språk etc.
- Alternativer?
 - Andre yrker uten skolegang?
 - Det blir mindre og mindre av disse...
 - Mer og mer konkurranse om disse arbeidsplassene
 - Hva med skolegang?

Sheila fra Somalia, håndhilsning

Linda Hansen NTB Scanpix <https://ndla.no/en/node/104403>

Realitetsorientering

Balansen mellom makt og individ
Salwa fra Syria, Kantinearbeider med tidenes praksisplass.

For første gang i sitt liv har hun fått en jobb som gir lønn

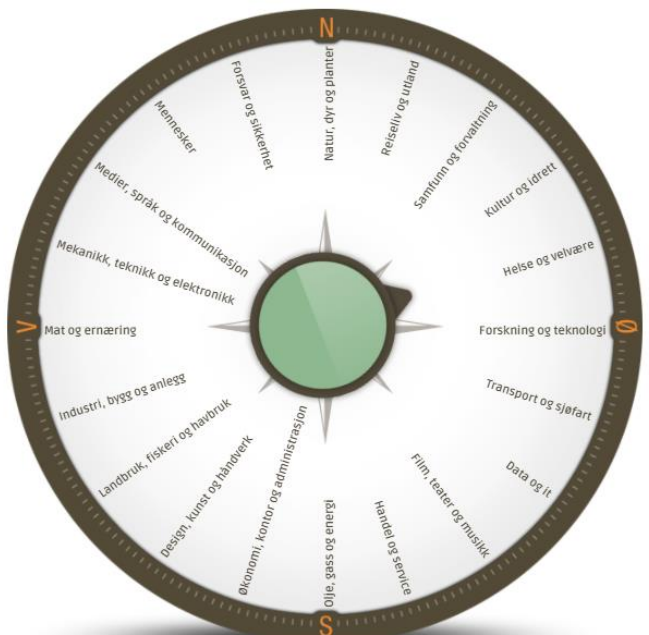
UTDANNING.NO Finn utdanning, yrke eller skole Meny ☰ Min side

**JOBB
KOMPASSET**

Usikker på hva du vil bli?
Velg et område du er
interessert i, og finn yrker
som passer.

Kanskje finnes det yrker
du ikke visste eksisterte?

YRKESBESKRIVELSE

BAKER ★

[Yrke](#) [Utdanning](#) [Lønn](#) [Intervjuer](#) [Bedrifter og opplæringskontor](#) [Lenker](#)

Bakere jobber med å lage brød, bagetter, kaker og annet bakverk.

Som baker lager du gjærdelger til forskjellige brød- og kakeprodukter. Dette kan være blant annet brød, boller, bagetter, pizzabunner og så videre. Arbeidet gjøres enten manuelt eller ved bruk av maskiner. Noen bakere velner å spesialisere seg i større industribakeri som stives av

Hvor jobber bakere?

De fleste bakere jobber på bakeri eller konditori. I tillegg er det mulig å få jobb på industribakeri, bunnbakeri eller innenfor hotell- og restaurantnæringen. Noen bakere velger etter hvert å åpne eget bakeri og utselg.

YRKESBESKRIVELSE

RENHOLDSOPERATØR ★

[Yrke](#) [Utdanning](#) [Lønn](#) [Intervjuer](#) [Bedrifter og opplæringskontor](#) [Lenker](#)

Renholdsoperatøren rengjør og vedlikeholder overflater og bidrar til å skape et sunt innemiljø.

Renholdsoperatører utfører vedlikehold og renholdsarbeid i næringsbygg og hos virksomheter. Som **faglært** renholdsoperatør har du varierte arbeidsoppgaver og du håndterer ulike maskiner og ny teknologi i arbeidet. Du kan også jobbe som renholder uten å ha **fagbrev**.

Arbeidet kan variere fra renhold på sykehus, renhold på fly, bygghold, hovedrenhold og graffiti fjerning på vegger.

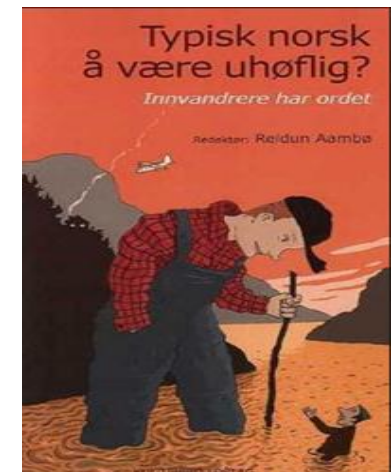
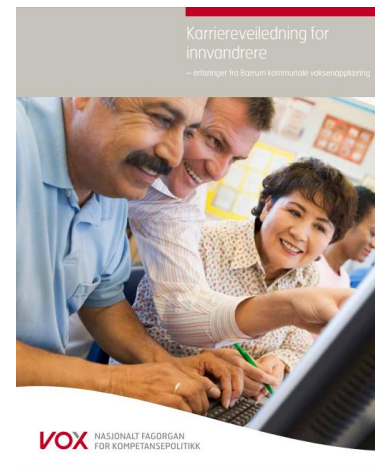
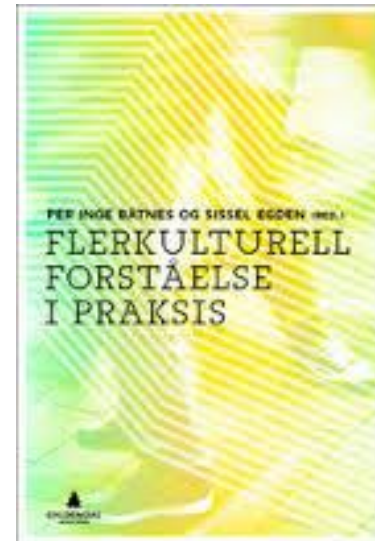
Hvor jobber renholdsoperatører?

Som renholdsoperatør kan du være ansatt i et renholdsfirma som utfører profesjonelt rengjøringsarbeid for virksomheter og i private hjem. Renholdsoperatører jobber i både offentlig og privat sektor. Eksempler på vanlige arbeidsplasser i offentlig sektor kan være sykehus, skoler, barnehager, store bedrifter, kjøpesentre, i Nordsjøen og på transportmidler som tog og fly.

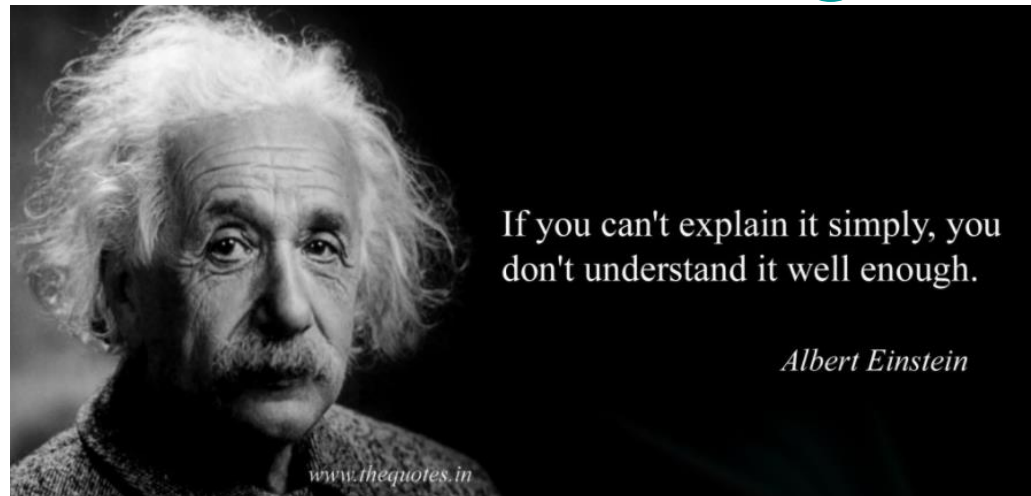
Lenker

- **Valg**
 - 24 minutters innføring i kunsten å velge: <http://veilederforum.no/content/24-minutters-innf%C3%B8ring-i-kunsten-%C3%A5-velge>
- **Utdanning**
 - <https://utdanning.no/>
 - <http://veilederforum.no/>
 - https://www.samordnaopptak.no/info/utenlandsk_utdanning/
- **Annet**
 - Guide for veiledning av minoritetsspråklige: <http://www.karrierenordland.no/for-veiledere/veiledning-minoritetsspraklige/>
 - <http://www.karrierenordland.no/>
 - Kompetanse Norge: <https://www.kompetansenorge.no/Karriereveiledning/>
 - Karrieresentre i Norge: <https://www.kompetansenorge.no/Karriereveiledning/offentlige-karrieresentre/>
 - Informasjon om ulike land: <http://www.landinfo.no/>
 - E-læring om godkjenningsordninger for utenlandsk utdanning: <https://kurs.godkjenningsordninger.no/>
 - Tolkeportalen: <https://www.tolkeportalen.no/no/Nyheter/Kurs-i-kommunikasjon-via-tolk/>
- **Filmer om yrker og utdanning**
 - Youtube: [Utdanningsvalg](#)
 - Utdanning.no: [Filmer om utdanninger og yrker](#)
 - NDLA: [Filmer om restaurant og matfag med mer](#)
 - NHOUn: [Filmer](#)

Anbefalt litteratur

Takk for meg

<http://thequotes.in/wp-content/uploads/2016/05/Albert-Einstein-Quotes-4.jpg>